

Årsrapport 2015 for Misjonshøgskolen (MHS)

I. Styrets beretning

Styrets overordnede vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2015.

Styret for Misjonshøgskolen ble formelt oppløst 4. januar 2016 da fusjonen i VID vitenskapelige høgskole AS trådte i kraft. Av den grunn er det styret for VID vitenskapelige høgskole AS som signerer/avlegger årsberetningen og regnskapet til Misjonshøgskolen.

Styrets overordnede vurdering er at MHS' resultater for 2015 er gode innenfor hele virksomheten. Styret vurderer det som særlig positivt, og avgjørende viktig i et langsiktig perspektiv, at man i løpet av 2015 har lyktes med fusjonsarbeidet sammen med Diakonhjemmet høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole og Høgskolen Betanien for å skape VID vitenskapelige høgskole.

Når det gjelder studieprogrammene ved MHS, har studentrekruttering innenfor flere av MHS' fagområder vært krevende, og det er her de svakeste resultatene er. På tross av nytenkende, offensiv og til dels ekstraordinær markedsføring, har MHS sett en nedgang i avlagte studiepoeng i perioden 2012-15, særlig på lavere grad. På master- og PhD-nivå preges bildet av stabilitet og noe økning. Det vil i rammen av VID vitenskapelige høgskole være nødvendig å vurdere hvorvidt MHS' fagekspertise innenfor for eksempel interkulturell kommunikasjon og interkulturelt arbeid kan utnyttes bedre i tilknytning til større profesjonsutdanninger, samt som tilbud om videreutdanning med basis i for eksempel helsefaglige og sosialfaglige profesjonsutdanninger.

I 2015 har MHS fortsatt sitt fokus på å utvikle seg som tilbyder av fleksibel utdanning, særlig knyttet til nettstudier innen trosopplæring og islam. I samarbeid med Det teologiske Menighetsfakultet, og med utviklingsstøtte fra Norgesuniversitetet, har MHS markert seg med et godt pedagogisk tilbud som har tiltrukket seg et økende antall søkere. Styret er fornøyd med hvordan MHS har kombinert begrensede ressurser, institusjonelt samarbeid og god faglig ledelse for å posisjonere seg.

MHS har også i 2015 på oppdrag fra Det Norske Misjonsselskap hatt en relativt omfattende undervisningsaktivitet ved teologiske læresteder som er knyttet til NMS' partnerkirker. Styret er svært glad for hvordan MHS på denne måten bidrar med sin kompetanse globalt for å styrke kirkelige utdanninger i det Globale Sør. Gitt en tilfredsstillende finansiering, er dette et potensielt vekstområde.

MHS har i 2015 fortsatt å styrke seg som leverandør av etter- og videreutdanning. Dette gjelder nasjonalt i forhold til videreutdanning av prester og regionalt for offentlige etater i Rogaland. Styret vurderer at MHS med dette utfører et viktig samfunnsoppdrag.

Innen forskning har resultatene for 2015 vært preget av en omfattende forskningspublisering, men med et betydelig mindre omfang enn i 2013 og 2014, da MHS leverte eksepsjonelle resultater. Resultatene er ennå ikke innrapportert, men det forventes at andel nivå-2 publikasjoner ligger rundt forventet nivå i UH-sektoren (20 %). Selv om dette resultatet gjerne kunne ligge enda noe høyere,

vurderer styret samlet sett at MHS fortsatt leverer resultater innen forskning som bekrefter MHS' status som vitenskapelig høyskole.

Innen PhD-utdanning har MHS gjennomført fem disputaser, noe som er bra i forhold til totalt antall kandidater på doktorgradsprogrammet, og som er svært bra sett i lys av at mange av disse tar graden på deltid og er selvfinansiert. PhD-programmet rekrutterer fortsatt godt, med 27 i programmet pr 31.12.15. Styret er godt fornøyd med PhD-programmets rolle innenfor MHS' samlede virksomhet og hvordan doktorgradsutdanningen på denne måten profilerer MHS som vitenskapelig høyskole.

Forskningen ved MHS har også i 2015 vært preget av et internasjonalt/globalt fokus. Dette skyldes dels en intern prioritering av internasjonal utlysning av rekrutteringsstillinger på slutten av rapporteringsåret, dels rekruttering til én PhD- og én postdoktorstilling innenfor et NFR-støttet prosjekt om folkelig bibeltolkning blant folkegruppen maasaier i Øst-Afrika.

Ressursbruken har i 2015 vært effektiv på den måten at økt aktivitet utover planer ikke har medført økning i lønnsutgifter. MHS har også generert økte inntekter i 2015, i tillegg til at budsjettmål for personlige gaver er nådd med noe positiv margin. På den annen side har MHS foretatt satsinger utover budsjett, særlig innen IKT, som har medført et dårligere resultat enn budsjettet. I hovedsak skyldes dette økte kostnadene relatert til investeringer de senere år og nødvendige oppgraderinger av IKT ved studiested Misjonshøgskolen, som et ledd i forberedelser til fusjon.

MHS mottok sammen med de tre andre fusjonerende høyskolene 9 mill kr i SAKS-midler fra Kunnskapsdepartementet til gjennomføring av fusjonen. Disse midlene har imidlertid ikke dekket de samlede kostnadene, som er anslått til om lag 15 mill kr, med den konsekvens for Misjonshøgskolen at deler av fusjonskostnadene har krevd inndekning over driftsbudsjettet. På dette grunnlag vurderes driftsresultatet på -596.000 kr, mot budsjettet -217.000, som akseptabelt.

Kort omtale av de sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater

Styret er av den oppfatning at den viktigste forklaringen på de gode resultatene innen utdanning og forskning er den faglige og administrative kvalitet som preger denne aktiviteten, videre den innsatsen den enkelte ansatte legger til grunn, og til sist: den omstillingsevnen som har preget hele organisasjonen de senere årene. Selv i et krevende rekrutteringsmarked på MHS' fagområder, og med begrensede ressurser, har MHS evnet å levere gode resultater og hevde seg på sine fagområder både nasjonalt og internasjonalt.

En overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene for 2016

Det vises her til årsrapport for VID vitenskapelige høyskole, særlig virksomhetsplan for 2016.

Styrets overordnede vurdering av institusjonens muligheter og utfordringer fremover

Det vises her til årsrapport for VID vitenskapelige høyskole, særlig virksomhetsplan for 2016.

Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Misjonshøgskolens styre er seg bevisst redegjørelsesplikten institusjonen har etter Likestillingsloven, Diskrimineringsloven om etnisitet, Diskrimineringsloven om seksuell orientering og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Høgskolestyret vedtok i 2009 en likestillingsplan, som har tre hovedmål for likestillingsarbeidet:

1. Opprettholde kvinnerekruttingen til forskning med minst 40-60 % av

rekrutteringsstillingene.

2. Øke kvinneandelen i faste vitenskapelige stillinger og i alle lederstillinger til 40 % innen utgangen av 2015.
3. Øke antallet kvinnelige professorer til minst 2 innen utgangen av 2015.

Pr. 1. oktober 2015 var i alt 35,96 årsverk ved MHS fordelt på om lag 42 ansatte. 56,62 % av årsverkene ble utført av kvinner, mot 49,5 i 2014, 50,1 % i 2013 og 48,9 % i 2012. Blant faglige årsverk (herunder også stipendiater) utgjorde kvinnene i 2015 45,4 %, mot 38,5 % i 2014 og 40,3 % i 2013. Andelen kvinner i rekrutteringsstillinger var hhv. 46,67 % blant stipendiatstillinger, og 100 % blant postdoktorer. Tallene for 2014 var hhv 50 % og 100 %.

I skolens ledelse har 50 % vært kvinner. Andelen kvinner i saksbehandler- og konsulentstillinger i Avdeling for ressurser er 100 %. Det samme gjelder bibliotekarstillingene.

Mens altså høyskolen som helhet har hatt en økning i andelen kvinnelige ansatte de siste årene, er det fremdeles betydelig ubalanse mellom kjønnene i de enkelte stillingskategorier.

MHS utarbeidet i 2013 en ambisiøs handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse. Der den tidligere planen hadde fokus på funksjonshemmedes begrensninger og individuell tilrettelegging, ble det i den nye planen lagt vekt på at universell utforming av læringsmiljøet skal være det bærende prinsippet. MHS har aktivt fulgt opp handlingsplanen i 2015.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det ble ikke gjennomført kriseøvelse i 2015, på tross av at dette var planlagt. Grunnet en reell kritisk hendelse på eget område sommeren 2015, ble denne situasjonen utnyttet for å høyne bevisstheten om både risiko og beredskap/beredskapsplan blant ansatte. Det gjennomføres for øvrig jevnlig brannøvelser.

MHS har ikke gjennomført ROS-analyse for egen virksomhet. Dette ble imidlertid gjennomført som en del av fusjonsprosessen. I den forbindelse ble det også utarbeidet tiltak for å motvirke uønskede negative konsekvenser i fusjonsprosessen.

Det er ikke innført styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) ved MHS utover det som finnes hos vår eksterne leverandør av IT-tjenester, hvor også datalagringen er plassert.

Oslo 17. mars 2016,

Paul Erik Wirgenes
Styreleder

Anne Sissel Faugstad
Nestleder

Irene Dahl Andersen
Styremedlem

Ingvill Hagesæther Foss
Styremedlem

Rune Jørgensen
Medlem

Roar Gerhard Fotland
Medlem

Bodil Tveit
Ansattes representant

Irene Hundskår
Ansattes representant

Berit Båtsvik
Ansattes representant

Sigrid Seim
Studentrepresentant

Jon Helge Løken
Studentrepresentant

Ingunn Moser
Rektor/daglig leder

rekrutteringsstillingene.

2. Øke kvinneandelen i faste vitenskapelige stillinger og i alle lederstillinger til 40 % innen utgangen av 2015.
3. Øke antallet kvinnelige professorer til minst 2 innen utgangen av 2015.

Pr. 1. oktober 2015 var i alt 35,96 årsverk ved MHS fordelt på om lag 42 ansatte. 56,62 % av årsverkene ble utført av kvinner, mot 49,5 % i 2014, 50,1 % i 2013 og 48,9 % i 2012. Blant faglige årsverk (herunder også stipendiater) utgjorde kvinnene i 2015 45,4 %, mot 38,5 % i 2014 og 40,3 % i 2013. Andelen kvinner i rekrutteringsstillinger var hhv. 46,67 % blant stipendiatstillinger, og 100 % blant postdoktorer. Tallene for 2014 var hhv 50 % og 100 %.

I skolens ledelse har 50 % vært kvinner. Andelen kvinner i saksbehandler- og konsulentstillinger i Avdeling for ressurser er 100 %. Det samme gjelder bibliotekarstillingene.

Mens altså høgskolen som helhet har hatt en økning i andelen kvinnelige ansatte de siste årene, er det fremdeles betydelig ubalanse mellom kjønnene i de enkelte stillingskategorier.

MHS utarbeidet i 2013 en ambisiøs handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse. Der den tidligere planen hadde fokus på funksjonshemmedes begrensninger og individuell tilrettelegging, ble det i den nye planen lagt vekt på at universell utforming av læringsmiljøet skal være det bærende prinsippet. MHS har aktivt fulgt opp handlingsplanen i 2015.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det ble ikke gjennomført kriseøvelse i 2015, på tross av at dette var planlagt. Grunnet en reell kritisk hendelse på eget område sommeren 2015, ble denne situasjonen utnyttet for å høyne bevisstheten om både risiko og beredskap/beredskapsplan blant ansatte. Det gjennomføres for øvrig jevnlig brannøvelser.

MHS har ikke gjennomført ROS-analyse for egen virksomhet. Dette ble imidlertid gjennomført som en del av fusjonsprosessen. I den forbindelse ble det også utarbeidet tiltak for å motvirke uønskede negative konsekvenser i fusjonsprosessen.

Det er ikke innført styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) ved MHS utover det som finnes hos vår eksterne leverandør av IT-tjenester, hvor også datalagringen er plassert.

Oslo 17. mars 2016,

Paul Erik Wirgenes
Styreleder

Irene Dahl Andersen
Medlem

Anne Sissel Faugstad
Nestleder

Ingvill Hagesæther Foss
Medlem

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Misjonshøgskolen ble etablert i 1843, som landets eldste private høyere utdanningsinstitusjon, og er siden 2008 akkreditert som vitenskapelig høgskole. Virksomheten er lokalisert på Kampen i Stavanger, hvor MHS leier lokaler av sin eier: Det Norske Misjonsselskap (NMS).

Misjonshøgskolen har som formål å gi høyere utdanning og å drive forskning og formidling innenfor teologi, religion, kulturelle og globale studier, med et særlig fokus på kirkens misjonsoppdrag. Høgskolen skal derfor:

- utdanne mennesker til tjeneste i kirke, misjon og samfunn, nasjonalt og globalt
- drive forskning og faglig utviklingsarbeid innenfor høgskolens fagområder på høyt internasjonalt nivå
- formidle kunnskap og forskningsresultater
- samarbeide med kirke, misjon og samfunn om utdanning og forskning
- stimulere til faglig, åndelig og menneskelig vekst blant høgskolens ansatte og studenter

Misjonshøgskolen er et ideelt aksjeselskap med ikke-økonomisk formål. Aksjene eies i sin helhet av NMS. Høgskolen ledes av rektor, tilsatt av styret.

MHS hadde i gjennomsnitt 294 registrerte studenter i 2015, 10 studieprogram på bachelor- og masternivå, i tillegg til ett PhD-program med 27 studenter. En stor andel av studentene ved MHS er internasjonale, og de fleste av studieprogrammene har en utpreget global profil. I 2015 avla studentene ved MHS 174 studiepoengsekvivalenter.

Staben ved MHS teller for 2015 35,96 årsverk, hvorav 56,62 % kvinner. De faglige årsverkene fordeles slik: 9 professorer, 3,5 førsteamanuensiser, 1,8 universitetslektorer, 1 postdoktor og 7,5 stipendiater. MHS har i nasjonal målestokk (2015) en svært høy andel førstestillingskompetente (81,8 %) og andel professorer (54,5 %).

Forskningsaktiviteten ved MHS er både knyttet til grunnforskning og oppdragsforskning. Forskingen drives dels individuelt og i forskergrupper. MHS har i flere år ligget svært høyt på nasjonale resultater over forskningspublisering og hadde for 2015 om lag 35 publiseringspoeng, herunder om lag 20 % av publikasjonene i nivå 2-tidsskrifter/forlag.

Omsetningen i 2015 (tallene er justert noe fra foreløpig årsregnskap, kap. VI. i denne rapporten) var på 39,14 mill kr, hvorav offentlige tilskudd utgjør 29,17 mill kr (74 %) og gaveinntekter fra personlige givere 4,17 mill kr (10,7 %). MHS har pr 31.12.15 en egenkapital på 3,26 mill kr.

Misjonshøgskolen har i 2015 vært eneeier av selskapet Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK). SIK har som formål å drive forskning, utredningsvirksomhet, undervisning og kursvirksomhet knyttet til samarbeid og kommunikasjon i internasjonale og flerkulturelle sammenhenger.

Det vises for øvrig til statistikk på Database for høgre utdanning (<http://dbh.nsd.uib.no/>).

III. Årets aktiviteter og resultater

Rapporteringen under denne delen av Årsrapport er inndelt i de ulike sektormål og tilhørende virksomhetsmål ved MHS.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

Virksomhetsmål utdanning MHS:

MHS skal av nåværende og fremtidige studenter oppfattes som et attraktivt, globalt orientert studiested innen teologi, religion, kultur og samfunn, hvor undervisningen holder høy internasjonal standard og studiene bidrar til studentenes faglige og menneskelige utvikling med sikte på å svare til behov i kirke og samfunn, nasjonalt og globalt.

Virksomhetsmål forskning MHS:

Forskningen ved MHS skal holde en høy internasjonal standard, være omfattende og bidra til å bevege forskningsfronten på høgskolens fagområder, særlig knyttet til kirkens globale misjonsoppdrag og religions- og kulturmøter.

Innledning

MHS har til sammen 10 studieprogram på bachelor- og masternivå, i tillegg til et PhD-program. MHS vurderer på bakgrunn av både intern læringsmiljøundersøkelse og Studiebarometeret 2015 å ha svært fornøyde studenter. Et utdrag av score på overordnede kategorier fra Studiebarometeret 2015 bekrefter dette (landsgjennomsnitt i parentes):

- Undervisning og veiledning 4,0 (3,6)
- Studie- og læringsmiljø 4,0 (3,8)
- Medvirkning 3,8 (3,2)
- Engasjement og sammenheng 4,2 (4,1)
- Relevans for arbeidslivet 4,0 (4,3)
- Eksamens- og vurderingsformer 4,2 (3,9)
- Eget læringsutbytte 3,9 (3,7)

Man vil nedenfor se at MHS også har gode tall på andre relevante indikatorer. MHS' hovedutfordringer har vært, og er, rekruttering til lavere grads studieprogrammer og å øke studieintensiteten. På ett av programmene (Master i globale studier) skårer våre studenter lavere enn landsgjennomsnittet når det gjelder relevans for yrkeslivet.

På grunnlag av Studiebarometeret 2014 ble det igangsatt et omfattende arbeid for å analysere studieintensiteten hos studenter med tanke på å styrke den, både når det gjelder hva MHS tilbyr av pedagogiske aktiviteter og studentens egeninnsats. Studiebarometeret viser for 2015 en økning på om lag 10 % økning i total studieinnsats (23,9 t/uke), noe vi oppfatter som et viktig steg i riktig retning. Dette skyldes primært studentenes egeninnsats.

Nedenfor følger data og korte kommentarer til styringsparametere vi har blitt bedt om å rapportere på.

Kvantitativ styringsparameter: gjennomføring på normert tid

KD har bedt om at det i rapporteringen for 2012-kullet for bachelorkandidater og 2013-kullet for

masterkandidater. Vi har imidlertid ikke kunnet finne slike data hos DBH. Vi presenterer derimot andre relevante parametere nedenfor

Tabellen under inneholder ulike typer data fra perioden 2012-2015 som indikerer graden av gjennomstrømming i studiene ved MHS (landsgjennomsnitt i parentes). Følgende data er tatt med:

- Gjennomføringsgrad i henhold til studieplan, sammenlignet med sektoren for øvrig
- Ferdige kandidater
- Studenter som har fullført studieprogram
- Studiepoeng pr. student

	2012	2013	2014	2015
Gjennomføringsgrad i henhold til studieplan (i parentes, hele sektoren)	84,5 (85,5)	83,5 (85,7)	84,8 (85,02)	84,34 (85,66)
Ferdige kandidater	75	65	72	56
Fullførte studieprogram	109	90	86	69
Studiepoeng pr student (i parentes, hele sektoren)	40,7 (41,3)	38,4 (41,3)	40,32 (41,7)	37,62 (43,31)

Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan beregnes som forholdet mellom planlagte og gjennomførte studiepoeng. Dette forholdstallet holder seg stabilt på om lag 84 % ved MHS i perioden 2012-15, som også er nær gjennomsnittet i hele universitet- og høyskolesektoren. Resultatene for MHS er akseptable, og stabile. Vi mener vi har en god oppfølging av enkeltstudenter, både fra studieveiledernes og lærernes side, samtidig som vi ikke har foretatt en analyse av frafall eller manglende gjennomføringsevne.

Antallet ferdige kandidater svinger noe, men viser totalt en nedgang i perioden. Antall fullførte studieprogram faller jevnt i hele perioden, noe som er kritisk for de aktuelle studieprogrammene. Tallene reflekterer en nedgang i de fleste studieprogram, og hvor nyetablerte studieprogram heller ikke har klart å demme opp for nedgangen. I en situasjon med mange bachelorprogram som både innenfor teologi og samfunnsfag/religion, bør man i fortsettelsen vurdere en konsentrasjon omkring et færre antall studieprogrammer.

Studiepoeng pr student pr år ligger jevnt rundt 40, men viser en markant nedgang i 2015. I tillegg øker forskjellen mellom MHS og landsgjennomsnittet i MHS' disfavør. Noe av forklaringen er trolig at MHS i 2015 har gjennomført undervisningsoppdrag for større studentgrupper som har tatt kun mindre emner (10 stp). MHS vurderer derfor ikke denne nedgangen som alvorlig i seg selv. For øvrig har MHS tradisjon for å tilby en del kveldskurs, noe som forklarer nivået på om lag 40 spe pr år.

Kvantitativ styringsparameter: andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere

MHS tok i 2009 opp tre PhD-kandidater. Av disse, hadde ingen disputert pr. 31.12.2015. Én er under vurdering, én leverer i første kvartal av 2016, og én fikk sin deltakelse terminert på grunn

av for dårlig progresjon.

Begge de to førstnevnte kandidatene har vært opptatt som deltidsstudenter (seks år), og forsinkelsen er i utgangspunktet marginal. At én av de har fått sitt prosjekt terminert, er beklagelig, men viser også at MHS benytter de muligheter som ligger i ph.d.-forskriften.

Kvalitativ styringsparameter: *studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene*

MHS har de senere årene styrket fokus på arbeidskrav og vurderingsformer som spesifikt er knyttet til kunnskap og ferdigheter i læringsutbyttet slik det er presentert i emnebeskrivelsene. En planlagt gjennomgang av alle emneevalueringene våren 2015 og høsten 2015 viser at studentene i stor grad føler at læringsutbyttet er oppnådd i emnene som ble evaluert.

MHS har i økende grad styrket fokus på læringsutbytte, og en tilsvarende bevegelse bort fra «innsatsfaktorer», som for eksempel hvor mange timer som gis pr emne. På mange måter er det snakk om en pedagogisk kulturendring, hvor målet er å sentrere hele den pedagogiske virksomheten rundt de ulike studieprogrammenes læringsutbyttebeskrivelser, og dernest enkeltemners tilsvarende beskrivelser.

På bakgrunn av NOKUTs brede gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelser på programnivå på de teologiske studieprogrammene, ser MHS at det er behov for å skjerpe fokus på hvordan progresjonen gjennom de ulike syklusene er formulert, samt tydeliggjøring av den særlige kompetansen disse programmene gir med tanke på yrkesrelevans.

Kvalitativ styringsparameter: *resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart*

MHS' egenart kan grovt sett beskrives slik: a) MHS er en vitenskapelig høgskole, b) MHS har et særlig kompetansemessig tyngdepunkt i de teologiske fag, og c) MHS har en sterk global orientering i sin forskningsaktivitet. Ny strategiplan for 2015-2020 formulerer målsettinger i tråd med dette:

- All forskning ved MHS holder høyt internasjonalt nivå, med enkelte bidrag i internasjonal toppklasse
- Forskingen har en global profil som er relatert til høgskolens utdanningsprogram
- Forskingen ved MHS er nært koblet til utviklingen innen misjon, kirke og samfunn, regionalt, nasjonalt og globalt
- MHS har god forskningsledelse og tilgang til forskningsmidler fra både nasjonale og europeiske finansieringskilder
- MHS' doktorgradsutdanning holder høy internasjonal standard, og er etterspurt nasjonalt og internasjonalt
- Forskingen ved MHS skal publiseres gjennom internasjonalt anerkjente kanaler, og skal i størst mulig grad gjøres åpent tilgjengelig

MHS' faste forskerstab besto i 2015 av 12,5 årsverk forskerkompetent personell med i all hovedsak 40 prosent forskningstid, samt 1 postdoktor og 7,5 doktorgradsstipendiater (KD-stillinger samt 1 NFR-stilling). I tillegg kommer ytterligere 19 doktorgradsstudenter med annen finansiering.

Den faste forskerstaben produserte i 2015 om lag halvparten (ikke rapportert pr. 15.3.16) av den rekordhøye produksjonen i 2014 (74,7) og i 2013 (69,49). Høgskolens virksomhetsplaner har som standard målsetting de siste ti årene operert med 2,5 publiseringspoeng per år per førstestillingskompetent, og ser også ut til å ha nådd denne målsettingen også for 2015.

Andel publikasjoner på nivå 2 ser for 2015 ut til å ligge på noe over 20 %, altså noe over den nasjonale målsettingen. I 2014 lå den for MHS' på 37,5 %. MHS har de senere årene arbeidet målrettet med å øke andel nivå-2-publikasjoner, og vi oppfatter resultatene for 2015 som et resultat av dette, og som et resultat som bekrefter våre strategiske målsettinger. Et virkemiddel MHS har benyttet er å gi sterkere insentiver til 2-publisering enn antall publiseringspoeng skulle tilsi.

Forsknings- og utviklingsarbeidet ved MHS preges dels av et tradisjonelt fokus på individuelle prosjekter, og dels av større tverrfaglige og tverrinstitusjonelle prosjekter. Man vil av følgende oversikt for 2015 se hvordan våre forskere har et samlet fokus på nettopp de strategiske forskningsområdene som er omtalt ovenfor:

<https://www.cristin.no/as/WebObjects/cristin.woa/wa/fres?action=sok&ar-fra=2015&artil=2015&rapportkandidater=1&inst=256&erNorsk=1&erNordisk=1&erNasjonalt=1&erInternasjonalt=1&erUkjent=1&visParametre=1&hkat=TIDSSKRIFTPUBL&hkat=FOREDRAG&hkat=BOK&hkat=RAPPORT&hkat=BOKRAPPORTDEL&hkat=OVERSETTELSE&sort=alfabetisk&bs=50>).

Også i 2015 har internasjonalisering av forskningen hatt et sterkt fokus. Dette skyldes særlig tre forhold:

- oppstart av tre stipendiater knyttet til migrasjonsforskning og forskning på misjonshistorie i Kina,
- tilsetting av én stipendiat og én postdoktor innenfor et NFR-støttet prosjekt om folkelig bibeltolkning blant folkegruppen maasaier i Øst-Afrika, og
- styrking av MHS innsats inn mot EU-finansiert forskning, hvor MHS har vært partner i EU-kontoret ved Universitetet i Stavanger, sammen med flere andre forskningsinstitusjoner i Rogalandsregionen. MHS har tatt flere initiativ for å posisjonere seg sammen med andre institusjoner for å utvikle søknader som kan nå frem i Horisont 2020-utlysninger, og har både deltatt på og arrangert kurs om dette. MHS fikk for øvrig avslag på en HERA-søknad i 2015.

Ny kvantitativ styringsparameter: Deltakelse i Horisont 2020 og Erasmus+

Vi viser til beskrivelsen av MHS' tilknytning til EU-kontoret ved UiS ovenfor. MHS har ingen positive tall å rapportere på dette parameteren for 2015.

Antall utvekslingsstudenter på Erasmus+: 0.

MHS forventer positive tilslag på søknader om PES-midler i 2016 i forbindelse med forberedelse av søknad på ett av arbeidsprogrammene innen H2020, hvor det høsten 2015 ble tatt initiativ til å posisjonere seg både ift ERA og potensielle partnere, blant annet gjennom en arbeidsprogramkonferanse i Brussel.

I 2015 hadde vi ingen studenter ut på Erasmus+. Begrunnelsen for dette har fra studentenes side vært at det er for få avtaler som passer for studenter på kultur- og samfunnsfag, og teologistudenten ikke er stødig nok i tysk, ettersom de fleste avtalene er med tyske institusjoner. Begge forhold utfordrer oss til å etablere avtaler med andre institusjoner, både institusjoner som har en bredere fagportefølje, og med institusjoner som tilbyr engelskspråklige kurs.

Sektormål 3: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Virksomhetsmål: *MHS skal oppfattes som en viktig samfunnsaktør gjennom offentlig debatt, oppdragsvirksomhet og samhandling med kirke og samfunn.*

Offentlig debatt

MHS' fagpersoner deltar jevnlig med ekspertuttalelser og faglige kronikker. For 2015 kan fremheves et tyvetalls kronikker, en fast kommentarspalte i Stavanger Aftenblad og en rekke kommentarer til dagsaktuelle saker.

MHS arrangerer også åpne forelesninger og seminarer med god deltakelse fra regionen. Bjørn Bues minneforelesning i menneskerettigheter kan her fremheves.

Kvalitativ styringsparameter: samspill mellom forskning og utdanning

De viktigste tiltakene for å fremme samvirke mellom utdanning og forskning har vært:

- At våre forelesere selv er aktive forskere, og bruker eksempler fra egen forskning i undervisningen
- At masterstudenter oppfordres til å publisere resultatene av sine masteravhandlinger (selv om de i forsvinnende liten grad gjør det)
- Styrking av metodeundervisningen i alle studieprogrammer
- At intern konkurranse om å knytte til seg stipendiatstillinger har hatt som krav at det også skal rekrutteres masterstudenter (studentaktiv forskning)

MHS har over tid forsøkt å styrke forholdet mellom utdanning og forskning, men opplever fortsatt at det er krevende og er følgelig på jakt etter gode måter å gjøre det på, i kombinasjon med krav om at dette oppnås gjennom for eksempel ressurstildeling til større forskningsprosjekter.

Kvantitativ styringsparameter: andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR

Inntekter fra oppdragsvirksomhet utenom EU og NFR var 1,85 mill kr i 2015, noe som er en økning på nesten 30% fra året før. Oppdragsinntektene kom fortrinnsvis fra Den norske kirke, Sola kommune og ulike misjonsorganisasjoner.

Oppdragsinntektene fra misjonsorganisasjoner knytter seg til finansiering av fem stipendiatstillinger for lærere ved teologiske samarbeidsinstitusjoner fra henholdsvis Madagaskar og Etiopia, og bidrar på denne måten til å styrke det globale fokuset til institusjonen. Videre har MHS en avtale med Det Norske Misjonsselskap om å bidra med kompetent fagpersonell for å undervise ved teologiske læresteder i samarbeidskirker i Afrika,

Asia og Latin-Amerika.

MHS får i økende grad oppdrag på etter- og videreutdanningsfeltet. I 2014 ble det inngått avtale med Agder og Telemark bispedømme om kurs (10 studiepoeng) for alle ansatte prester i emnet reformatorisk teologi. Denne ble videreført i 2015 i tillegg til at lignende avtale ble inngått med Bjørgvin bispedømme. Det ble også inngått avtale med Sola kommune om videreutdanning innenfor flerkulturell kompetanse (30 studiepoeng) for barnehagelærere.

MHS har i de siste årene i stigende grad fått enkeltoppdrag både fra offentlig og privat sektor som består i foredrag, ansvar for fagdager eller kortere etterutdanninger. Det som i særlig grad etterspørres, er undervisning innenfor fagfeltene interkulturell kompetanse og globaliseringsprosesser. Vi har all grunn til å tro etterspørselen etter skolens faglige kompetanse vil fortsette å øke i årene fremover.

Kvalitativ styringsparameter: samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Som nevnt ovenfor, har MHS i studieåret 2014-2015 inngått et samarbeid med Sola kommune om videreutdanning av 30 barnehagelærere i et samarbeid kalt «Flerkultur og integrasjon». Dette samarbeidet omfatter tre emner à 10 studiepoeng som del av vår erfaringsbaserte mastergrad i interkulturelt arbeid (MIKA). Dette samarbeidet er et sentralt regionalt utviklingstiltak i det område av landet som har størst økning i antall innvandrere utenfor Oslo-området. Kurset er en ny og innovativ måte å løse vårt oppdrag som tydelig samfunnsaktør ved å samarbeide med offentlige institusjoner om kompetanseheving og tilpassing av våre emner til en regional kontekst.

MHS har i 2015 hatt et omfattende oppdrag innen det kirkelige etter- og videreutdanningsfeltet i forbindelse med et kurs i reformatorisk teologi for alle prester i Bjørgvin bispedømme, jf. ovenfor.

Kvalitativ styringsparameter: forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag

En stor del av forskningen av våre forskere er knyttet til teologi-feltet, og utgjør slik sett profesjonsrelevant forskning. I mer spesifikk forstand forstås det også praktisk-teologisk forskning, med ulike former for empiriske komponenter og empirisk innretning. Til sist har MHS de siste fem årene også markert seg innen forskning på Den norske kirkes trosopplæring, med finansiering fra Kirkerådet. En slik profil er i tråd med MHS' strategiske profil.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

MHS har ikke utviklet eget virksomhetsmål i tilknytning til dette sektormålet.

Kvalitativ styringsparameter: fleksibel utdanning

MHS har i 2015, i tillegg til våre deltidsstudier, fortsatt et økt fokus på fleksibel utdanning ved å utvikle ytterligere emner som nettstudier. Her har vi satset på emner hvor vi har spesialkompetanse, og hvor vi er alene som tilbyder på nasjonalt nivå. Dette gjelder først og fremst emner tilpasset studenter som er i jobb, eksempelvis vårt fokus på trosopplæring (i samarbeid med Det teologiske Menighetsfakultet), vår erfaringsbaserte mastergrad i flerkulturelt arbeid og tilbud om støtte til bachelorstudier i vernepleie ved Diakonhjemmet høgskole, avd. Sandnes.

MHS har med relativt begrensede midler satset på å digitalisere deler av studieporteføljen for å øke rekrutteringsgrunnlaget. Samarbeid med Det teologiske Menighetsfakultet og støtte fra Norgesuniversitetet har vært viktig for å styrke evnen til å utvikle relevante tilbud og nødvendig teknisk og pedagogisk kapasitet. Det er også riktig å si at arbeidet med å «nå ut med» våre studier gjennom fleksibel utdanning, også har styrket fokuset på læringsprosesser på campus, særlig når det gjelder hvordan læring i «mellomrommet» foregår, herunder bruken av It's learning som LMS-plattform. Dette fokuset har vært fulgt av en egen fagdag om e-læring for alle ansatte.

MHS har ikke hatt en strategi om deltakelse i eCampus.

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Virksomhetsmål MHS:

MHS skal ha en effektiv, fleksibel og imøtekommende organisasjon basert på et godt og støttende arbeidsmiljø, høy kompetanse i alle deler av høgskolens virksomhet, med robuste økonomiske rammebetingelser, en miljøansvarlig profil og en moderne infrastruktur.

Arbeidsmiljø

MHS gjennomførte i 2014 en arbeidsmiljøundersøkelse i rammen av ARK (NTNU), og i samarbeid med Det teologiske Menighetsfakultet. Resultatet var godt i den forstand at personale ved MHS opplever stor grad av mening og glede ved arbeidet sitt. Samtidig viste resultatene utfordringer knyttet til arbeidsintensitet og skille mellom arbeid og fritid. Resultatene har i flere omganger vært behandlet i høgskolens arbeidsmiljøutvalg, og har vært fulgt opp av relevante tiltak, for eksempel for å tydeliggjøre en kultur for prioritering mellom arbeidsoppgaver, og ordninger for merarbeid, overtidarbeid og avspasering.

I forbindelse med fusjonsprosessen i 2015, hvor forberedelse av fusjon, samt beslutning om organisering av administrativt personell, fikk et hovedfokus, har AMU ved MHS vært jevnlig involvert med å vurdere belastningen på enkeltansatte. Det er ikke påvist økt sykefravær knyttet til økt arbeidsbelastning i denne perioden, selv om risikoen for slikt fravær har vært vurdert som økt. Ledelsen ved MHS har iverksatt tiltak for å følge opp personell som man har vurdert som særlig eksponert for risiko, herunder også lederstillinger ved høgskolen.

Kvalitativ styringsparameter: langsiktig økonomisk planlegging

MHS' økonomiske situasjon har gjennom flere år vært krevende, i all hovedsak grunnet et lavt nivå på de langsiktige og strategiske bevilgningene innenfor statsstøtten. Dette skaper særlige utfordringer for en vitenskapelig høgskole som må sikre høy forskningsaktivitet og gode rammer rundt forskerutdanning.

MHS har i flere år utarbeidet grundig med langtidsbudsjettering. Arbeidet med langsiktig økonomisk planlegging og langtidsbudsjett har fortsatt i 2015. Fusjonssamtalene mellom MHS og andre private høgskoler, har aktualisert arbeidet med et langtidsbudsjett for en ny, fusjonert høgskole. I løpet av januar-februar 2015 ble et langtidsbudsjett for perioden 2016-2010 utarbeidet i samarbeid mellom de fire høgskolene.

Kvalitativ styringsparameter: solide fagmiljøer

MHS mener å ha et tilstrekkelig robust miljø for å gjennomføre våre studieprogram, herunder også PhD-programmet, på en faglig tillitsvekkende måte. Våre kandidat- og læringsmiljøundersøkelser, i tillegg til Studiebarometeret 2015, tilsier at dette også oppleves slik av våre nåværende og tidligere studenter.

MHS har samtidig foretatt en rasjonalisering innenfor bemanningen av teologiske disiplinene. Dette rammer naturligvis robustheten dersom den måles ved evne til å erstatte kompetanse ved plutselig bortfall. I dette tidsrommet har MHS samtidig forsøkt å finne måter å utvide bruksområdet til fagpersoner, særlig knyttet til veiledning av masterstudenter, uten å gå på bekostning av hva som er faglig forsvarlig. Det er imidlertid grunn til å melde fra om at vår robusthet er utsatt.

Samtidig kan man også måle robusthet i form av faglig aktivitet og forskningsproduksjon. Det er ingen ting ved MHS' resultater som tyder på at den rasjonalisering som har funnet sted, har gått på bekostning av faglige ansattes evne til å hevde seg innen forskning, nasjonalt og internasjonalt.

MHS har likevel sett grunn til å vurdere fremtiden mer kritisk. I 2014 ble derfor spørsmålet om et mer langsiktig og forpliktende samarbeid med andre private høyskoler aktualisert. En gruppe nedsatt av Høgskolestyret fikk høsten 2013 i oppdrag å utarbeide et innledende strategiarbeid for perioden 2015-20. Gruppen konkluderte med at MHS for fremtiden burde søke nærmere samarbeid med andre høyskoler, nettopp for å oppnå større faglig robusthet, men også større variasjon i fagporteføljen. Et konkret resultat av denne prosessen er den fusjonsprosessen som i 2014 og 2015 endte opp med fusjon av MHS, Diakonhjemmet høyskole, Haraldsplass Diakonale Høyskole og Høgskolen Betanien. MHS vurderer dette som en viktig prosess for både å styrke MHS' evne til å nå sine strategiske målsettinger, samtidig som MHS gjennom dette også vil kunne spille en positiv rolle for å sikre de andre fusjonerende høyskolenes evne til strategisk utvikling.

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (kvantitativt styringsparameter)

MHS har pr 31.12.15 11,11 prosent kvinner i toppstillinger (én professor av totalt ni stillinger). Ytterligere én vil få opprykk i januar 2016, og to forventes å søke om opprykk i løpet av 2016. Denne utviklingen er i tråd med MHS' strategi siden 2011.

Kvantitativ styringsparameter: Andel midlertidig ansatte (kvantitativt styringsparameter)

Datagrunnlag: Den totale prosentandel midlertidig ansatte i de tre kategoriene (DBH-data)

- Totalt: 35,96 årsverk, totalt midlertidige: 11,3, hvorav 7,5 stipendiatstillinger og 1 postdoktor og 1 lederstilling. I tillegg timelærere tilsvarende 1,15 årsverk.
- Saksbehandler og utrederstillinger: 1,15 av 4,65. 25 %. Lederstillinger er også tatt med her, hvorav én (100 %) er på åremål.
- Støttestillinger til undervisning, forskning og formidling: 0
- Undervisnings- og forskerstillinger: 9,65. av 25,65 = 38 %. Hovedsakelig rekrutteringsstillinger og bistillinger.

Omfanget av midlertidige ansatte vurderes som akseptabelt i forhold til de ulike stillingskategoriene.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Det Norske Misjonsselskap har vært regnskapsfører for Misjonshøgskolen. Alle tjenester knyttet til lønn, fakturamottak og -betaling, fakturering og innrapportering til offentlige instanser inngår i dette. Revisjon har blitt utført av Deloitte AS. Regnskapssystemet som benyttes for høgskolen er Xledger, og både daglig leder (rektor) og økonomi- og administrasjonsleder har tilgang til daglige rapporter. Høgskolens styre har behandlet kvartalsvise rapporter, som har blitt stilt opp mot budsjett. Dette har i det store og hele gitt resultat- og regnskapsinformasjon som er både relevant og pålitelig.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

MHS viser her til årsrapport for VID vitenskapelige høyskole.

VI. Foreløpig årsregnskap (inkl. ledelseskommentarer)

Ledelseskommentar til foreløpige regnskapstall for Misjonshøgskolen 2015

Misjonshøgskolen er akkreditert som vitenskapelig høyskole i henhold av Lov 2005-04-01 nr. 15: Lov om universiteter og høyskoler.

Misjonshøgskolen har som formål å gi høyere utdanning og å drive forskning og formidling innenfor teologi, religion, kulturelle og globale studier, med et særlig fokus på kirkens misjonsoppdrag. Høgskolen skal derfor:

- utdanne mennesker til tjeneste i kirke, misjon og samfunn, nasjonalt og globalt
- drive forskning og faglig utviklingsarbeid innenfor høgskolens fagområder på høyt internasjonalt nivå
- formidle kunnskap og forskningsresultater
- samarbeide med kirke, misjon og samfunn om utdanning og forskning
- stimulere til faglig, åndelig og menneskelig vekst blant høgskolens ansatte og studenter

Misjonshøgskolen er et ideelt aksjeselskap med ikke-økonomisk formål. Aksjene eies i sin helhet av Det Norske Misjonsselskap.

Misjonshøgskolen eier selskapet Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK), som har som formål å drive forskning, utredningsvirksomhet, undervisning og kursvirksomhet knyttet til samarbeid og kommunikasjon i internasjonale og flerkulturelle sammenhenger.

Regnskap for 2015 er avlagt etter regnskapslovens bestemmelser og gjeldende krav om oppstilling og presentasjon.

	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Driftsinntekter				
Gaver og innsamlinger	4 069	3 770	4 389	5 147
Offentlige tilskudd	29 166	28 504	26 602	24 399
Andre driftsinntekter	5 903	6 595	5 902	4 418
<i>Sum driftsinntekter</i>	39 138	38 869	36 893	33 964

Driftskostnader				
Varekostnad	25	70	107	152
Lønnskostnader	24 505	24 835	21 784	22 091
Avskrivninger av varige driftsmidler	1 122	700	673	473
Annen driftskostnad	14 082	13 481	14 329	11 258
<i>Sum driftskostnader</i>	39 734	39 086	36 893	33 974
Ordinært driftsresultat	-596	-217	0	-10
Finansinntekter og kostnader				
Resultat av finansposter	113	200	263	245
Resultat før skatt				
Skattekostnad				
Årsresultat	-484	-17	263	235

Regnskapet for 2015 viser et negativt årsresultat på 484 000 kroner, noe som er under budsjett. I hovedsak skyldes dette økte kostnadene relatert til investeringer de senere år og nødvendige oppgraderinger av IKT ved Misjonshøgskolen, som et ledd i forberedelser til fusjon.

Våren 2015 søkte Misjonshøgskolen, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Betanien og Diakonhjemmets Høgskole om SAKS-midler fra Kunnskapsdepartementet til gjennomføring av fusjon mellom de fire høgskolene. Søknaden ble innvilget og tilskuddet ble fordelt mellom høgskolene. Disse midlene dekket imidlertid ikke alle kostnadene slik at Misjonshøgskolen har dekket deler av fusjonskostnadene over driftsbudsjettet.

I forhold til prioriterte mål fra tildelingsbrevet og hovedmål fra MHS sin virksomhetsplan kan vi kommentere følgende:

- 2015 har på svært mange måter vært preget av forhandlinger om og forberedelse av fusjon med tre andre private, ideelle høgskoler (Diakonhjemmet høgskole, Høgskolen Betanien og Haraldsplass Diakonale Høgskole). Det har vært entydig støtte fra eier, ansatte og studenter til prosessen, som så langt vurderes som både velbegrunnet og godt gjennomført.
- MHS har i 2015 fortsatt satsingen på digitalisering av utdanningen, ikke minst gjennom utviklingen av nettstudier med støtte fra Norgesuniversitetet.
- Øvelser og gjennomgang av prosedyrer for beredskap og krisesituasjoner knyttet til virksomheter er gjennomført i løpet av året.
- MHS har fortsatt et marginalt antall midlertidige ansatte utover rekrutteringsstillinger.
- MHS har hatt et prosentvis betydelig fall i publiseringspoeng, men har samtidig lagt bak seg flere år med eksepsjonelt sterke resultater.
- MHS har fortsatt en høy andel av sine forskningspublikasjoner på nivå-2.
- Nedgangen i studiepoengsproduksjon de siste tre årene har fortsatt noe i 2015, særlig på lavere grad.
- MHS har lyktes godt i utdanningsoppdrag for kirke og samfunn, både innen teologi og interkulturell forståelse.
- MHS hadde i 2015 hele fem disputaser, noe som vurderes som et godt resultat i lys av at majoriteten av kandidatene er deltidsstudenter med en seksårs-avtale.

Når det gjelder søkingen til akkrediterte studier, ser vi følgende hovedtrekk:

- MHS har fortsatt god søkning til to av mastergradene (globale studier og interkulturelt arbeid), hvorav den siste har en fortsatt sterk økning i antall søkere.
- MHS har hatt en samlet nedgang i antall kandidater utdannet ved de ulike studieprogrammene.
- Nettstudiet i trosopplæring, i samarbeid med Det teologiske Menighetsfakultet, er i ferd med å bli en viktig satsing for kompetanseheving av trosopplærere innen Den norske kirke, med fortsatt økning i studenter.

Det har ikke vært rom økonomisk for omfattende investeringer i 2015. Noe som har vært planlagt og helt nødvendig for videre drift har likevel blitt gjennomført:

- innredning av rom til opptak av forelesninger for nettstudier/videokonferanse
- nytt låse/adgangssystem
- nytt alter til aula

Mellom Misjonshøgskolen (MHS) og eier Det Norske Misjonsselskap (NMS) gjelder følgende økonomiske avtaler:

- MHS leier lokaler av NMS og betalte i 2015 2 350 000 kr i husleie. Det er inngått avtale med eier om en årlig opptrapping av husleien på 200 000 kr pr år frem til 2016.
- MHS kjøper regnskapstjenester av NMS' økonomiavdeling.
- MHS kjøper innsamlingstjenester av NMS, tilsvarende en 20 % konsulentstilling.
- MHS kjøper tjenester av NMS personalavdeling på timebasis.
- MHS kjøper lokal support innen IKT, tilsvarende en 20 % stilling.
- NMS kjøper undervisningstjenester av MHS til teologiske samarbeidsinstitusjoner i Afrika, Asia og Latin-Amerika tilsvarende 2-400.000 kr pr år.

Alle MHS sine kjøp av tjenester fra NMS er momspliktige.

MHS har pr. 31.12.2015 en egenkapital på 3 263 000 kroner.

Stavanger, 15. februar 2015

Bård Mæland
Rektor